

REFERENČNÝ RÁMEC EURÓPSKA MESTSKÁ INICIATÍVA – INOVATÍVNE ČINNOSTI

PRVÁ VÝZVA NA PREDKLADANIE NÁVRHOV
10. 10. 2022 – 19. 1. 2023

10. 10. 2022

Co-funded by
the European Union

Obsah

1.	ÚVOD	2
2.	OPRÁVNENÉ ORGÁNY – KTO MÔŽE PODAŤ ŽIADOSŤ	3
2.1	PRVÁ KATEGÓRIA	4
2.2	DRUHÁ KATEGÓRIA	4
2.3	TRETIA KATEGÓRIA	6
2.4	SPOLOČNÉ POŽIADAVKY NA OPRÁVNENÉ MESTSKÉ ORGÁNY	6
3.	TEMATICKÉ KRYTIE PRVEJ VÝZVY NA PREDKLADANIE NÁVRHOV EUI-IA	8
3.1	CELKOVÉ VYMEDZENIE A KONTEXT TÉMY	8
3.2	VÝZNAM A ÚLOHA MESTSKÝCH ORGÁNOV	9
3.3	VÝZVY PRE MESTSKÉ ORGÁNY	10
3.4	CIELE POLITIKY SÚDRŽNOSTI	11
3.5	UKAZOVATELE VÝSLEDKU A VÝSTUPU	12
4.	FÁZY PROJEKTU	14
5.	ZÁSADY FINANCOVANIA	15
6.	TVORBA A VYPRACÚVANIE PROJEKTOV	17
6.1	PARTNERSTVO	17
6.2	INTERVENČNÁ LOGIKA PROJEKTU A PRACOVNÝ PLÁN	20
6.3	PODPORA OF ZO STRANY EXPERTOV	21
6.4	PRENOS	22
6.5	KATEGÓRIE NÁKLADOV	24
7.	POSTUP PODÁVANIA ŽIADOSTI	25
8.	VÝBEROVÉ KONANIE	27
8.1	KONTROLA OPRÁVNENOSTI	27
8.2	STRATEGICKÉ HODNOTENIE	28
8.3	OPERATÍVNE HODNOTENIE	29
8.4	HODNOTIACI BODOVACÍ SYSTÉM	30
8.5	KRITÉRIÁ VYLÚČENIA ŽIADATELOV O GRANT	31
9.	ÚVODNÁ FÁZA A UZATVÁRANIE ZMLÚV	32
10.	AKO ZÍSKAŤ POMOC	33
11.	KĽÚČOVÉ DÁTUMY	33

1. ÚVOD

Legislatívny balík v oblasti politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027 zahŕňa zriadenie Európskej mestskej iniciatívy (stanovené v článku 12 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 2021/1058 z 24. júna 2021 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde¹ – nariadenie o EFRR/KF) – nástroja Európskej únie, ktorý je **nástupcom iniciatívy mestské inovatívne činnosti realizovanej počas programového obdobia 2014 – 2020**. Táto nová iniciatíva je základným nástrojom na podporu miest všetkých veľkostí, rozširovanie kapacít a vedomostí, podporu inovácií a vývoj prenosných a rozšíriteľných inovačných riešení mestských výziev s významom pre Európsku úniu (EÚ). Konečným cieľom je inšpirovať k využívaniu hlavných programov politiky súdržnosti v mestských oblastiach s overenými inováciami, najmä tých, ktoré získavajú podporu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) na špecifické ciele vymedzené v článku 3 nariadenia o EFRR/KF², a posilniť inovačné schopnosti miest ako príjemcov alebo sprostredkovateľov pri riadení týchto fondov.

Jedným z hlavných cieľov Európskej mestskej iniciatívy (EUI), najmä jej časti inovatívne činnosti (EUI-IA), je pokračovať v podpore, ktorá sa začala iniciatívou mestské inovatívne činnosti, a to **poskytnutím priestoru a zdrojov mestským orgánom v celej Európe na identifikáciu nových inovačných riešení vzájomne prepojených a komplexných miestnych výziev súvisiacich s udržateľným rozvojom miest a na experimentovanie s nimi (prostredníctvom pilotných projektov)**. Prostredníctvom iniciatívy EUI-IA budú mať mestské orgány možnosť otestovať, ako nové a neoverené riešenia fungujú v praxi a ako reagujú na zložitost' reálneho života. Procesy a výsledky experimentovania budú sledovať partnerské mestá z iných krajín (partneri pre prenos) s cieľom podporiť a posilniť prenosnosť a replikovateľnosť testovaných inovačných riešení v celej EÚ.

Mestské orgány by mali využiť príležitosť, ktorú ponúka EUI-IA, a vyskúšať inovačné prístupy a pracovné metódy mimo rozsahu pôsobnosti „bežných projektov“ (ktoré by mohli byť financované z „tradičných“ zdrojov financovania vrátane hlavných programov EFRR). EUI-IA umožňuje mestám premeniť ambiciózne a kreatívne nápady na prototypy, ktoré sa môžu otestovať v reálnom mestskom prostredí. Inými slovami, EUI-IA podporuje pilotné projekty, ktoré sú príliš riskantné na to, aby boli financované z tradičných zdrojov financovania, za predpokladu, že sú vysoko inovačné a experimentálne.

Projekty EUI-IA sa vyberajú prostredníctvom výziev na predkladanie návrhov na jednu alebo viacero tém, ktoré navrhuje Európska komisia (EK). EUI má celkový rozpočet z EFRR vo výške 450 miliónov EUR, z čoho 75 % je vyčlenených na podporu časti EUI-IA. **Každý projekt môže získať maximálne 5 miliónov EUR spolufinancovania z EFRR a realizácia projektu by mala prebiehať maximálne 3,5 roka.**

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058 z 24. júna 2021 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32021R1058>. Špecifické ciele, na ktoré sa EFRR zameriava, budú špecifikované v každej jednotlivej výzve na predkladanie návrhov v rámci európskej mestskej iniciatívy – inovatívne činnosti.

² *Tamtiež.*

EUI riadi Generálne riaditeľstvo EK pre regionálnu a mestskú politiku (DG REGIO) prostredníctvom nepriameho riadenia. Ako poverený subjekt na implementáciu EUI určila EK francúzsky región Hauts-de-France. Na pomoc poverenému subjektu a na zabezpečenie každodenného riadenia EUI bol zriadený stály sekretariát EUI.

Na základe tohto referenčného rámca poverený subjekt vyzýva oprávnené orgány, aby predložili návrhy projektov v rámci prvej výzvy na predkladanie návrhov EUI-IA. Na túto výzvu na predkladanie návrhov je vyčlenený orientačný rozpočet vo výške 50 miliónov EUR z EFRR.

V tomto dokumente sa stanovujú požiadavky a postup, ktorý sa musí dodržať pri prvej výzve na predkladanie návrhov v rámci EUI-IA. Mal by sa čítať v spojení s Usmernením k EUI-IA, pracovným dokumentom s formulárom žiadosti a s ďalšími dokumentmi uverejnenými na webovom sídle EUI, ktoré sa týkajú tejto výzvy.

2. OPRÁVNENÉ ORGÁNY – KTO MÔŽE PODAŤ ŽIADOSŤ

O podporu pri realizácii iniciatívy EUI-IA môžu žiadať tieto orgány:

- **Prvá kategória:** akýkoľvek miestny orgán lokálnej administratívnej jednotky vymedzenej podľa stupňa urbanizácie (DEGURBA) Eurostatu ako veľkomesto, mesto alebo prímestská časť (zodpovedajúce kódu DEGURBA 1 alebo DEGURBA 2 Eurostatu), ktorá má najmenej 50 000 obyvateľov.
- **Druhá kategória:** združenie alebo zoskupenie mestských orgánov s právnym štatútom organizovanej aglomerácie zložené z lokálnych administratívnych jednotiek, kde väčšina (najmenej 51 %) obyvateľov žije v lokálnych administratívnych jednotkách vymedzených podľa stupňa urbanizácie (DEGURBA) Eurostatu ako veľkomestá, mestá alebo prímestské časti (zodpovedajúce kódu DEGURBA 1 alebo kódu DEGURBA 2) a kde celkový počet obyvateľov spolu je najmenej 50 000.
- **Tretia kategória:** združenie alebo zoskupenie mestských orgánov bez právneho štatútu organizovanej aglomerácie, kde všetky zúčastnené mestské orgány (hlavný mestský orgán aj pridružené mestské orgány) sú lokálnymi administratívnymi jednotkami vymedzenými podľa stupňa urbanizácie (DEGURBA) Eurostatu ako veľkomestá, mestá alebo prímestské časti (zodpovedajúce kódu DEGURBA 1 alebo kódu DEGURBA 2) a kde celkový počet obyvateľov spolu (hlavný mestský orgán aj pridružené mestské orgány) je najmenej 50 000 obyvateľov.

Formulár žiadosti k výzve na predkladanie návrhov v rámci EUI-IA môžu predložiť len oprávnené mestské orgány v zmysle vymedzenia v predchádzajúcom texte.

Vymedzenie lokálnych administratívnych jednotiek, ako aj klasifikácia podľa stupňa urbanizácie a údaje o počte obyvateľov vychádzajú z informácií uvedených v tabuľke zhody EUI-IA („Korešpondenčná tabuľka LAU - NUTS 2021, EÚ-27 a EZVO/dostupné kandidátske krajiny. Rok 2021“, https://www.urban-initiative.eu/sites/default/files/2022-10/EUI-IA_Call1_Correspondence_table.xlsx). Táto tabuľka sa použije ako hlavný referenčný dokument na kontrolu oprávnenosti. Žiadatelia sa vyzývajú, aby si overili svoju oprávnenosť podľa tabuľky zhody a poskytli informácie o lokálnych administratívnych jednotkách v rámci ich administratívnych hraníc a údaje o počte obyvateľov. Pred vyplnením formulára žiadosti sa dôrazne odporúča vykonať vlastné posúdenie oprávnenosti (na základe uvedenej tabuľky zhody). V prípade nedostatkov, nezrovnalostí alebo pochybností týkajúcich sa výkladu údajov uvedených v tabuľke zhody k EUI-IA sa žiadateľom odporúča, aby pred vyplnením a odoslaním formulára žiadosti kontaktovali stály sekretariát. Počas výberového konania bude stály sekretariát vykonávať kontrolu oprávnenosti výlučne na základe informácií vyplnených vo formulári žiadosti. V prípade, že nie je isté, či je žiadateľ oprávneným uchádzačom, sa stály sekretariát spojí so všetkými príslušnými partnermi vrátane Eurostatu, aby určil oprávnenosť.

2.1 PRVÁ KATEGÓRIA

- Obce/mestské zastupiteľstvá/okresy, ktorých administratívne hranice zodpovedajú jednej lokálnej administratívnej jednotke. V tomto prípade sa lokálna administratívna jednotka klasifikuje ako veľkomesto, mesto alebo prímestská časť podľa stupňa urbanizácie (kód 1 a/alebo 2 v tabuľke zhody – stĺpec Stupeň urbanizácie) a má najmenej 50 000 obyvateľov.
- Obce/mestské zastupiteľstvá, ktorých administratívne hranice zahŕňajú niekoľko lokálnych administratívnych jednotiek. Platí to v prípade obcí/mestských zastupiteľstiev v Portugalsku, Írsku, Grécku, na Malte a v Lotyšsku, kde vymedzenie lokálnej administratívnej jednotky Eurostatu nezodpovedá obciam/mestským radám, ale nižším ako obecným jednotkám (malým obciam) alebo štatistickým jednotkám (volebným obvodom). V tomto prípade môže byť obec/mestské zastupiteľstvo oprávnené len vtedy, ak má spolu 50 000 obyvateľov a ak väčšina (najmenej 51 % obyvateľov) žije v lokálnych administratívnych jednotkách klasifikovaných ako veľkomestá, mestá alebo prímestské časti podľa stupňa urbanizácie (kód 1 a/alebo 2 v tabuľke zhody – stĺpec Stupeň urbanizácie).

2.2 DRUHÁ KATEGÓRIA

Organizované aglomerácie, ktoré sú združením/zoskupením mestských orgánov a spĺňajú tieto kritériá:

- Byť oficiálne uznaný ako úroveň miestnej samosprávy (odlišná od regionálnej a provinčnej úrovne) podľa vnútroštátneho práva s povinnosťou obcí/mestských zastupiteľstiev vstúpiť do organizácie na vyššej ako obecnej úrovni (preto do tejto kategórie nepatria združenia, ktoré sú vytvorené na dobrovoľnom základe, na konkrétny účel a/alebo s obmedzeným trvaním).

- Tvoria ich len obce/mestské zastupiteľstvá (preto do tejto kategórie nepatria združenia, ktoré zahŕňajú iné inštitúcie, ako sú univerzity, obchodné komory atď.).
- Mať osobitné právomoci stanovené vnútroštátnym právom, ktoré delegujú zúčastnené obce v rámci oblastí politiky relevantných pre projekt EUI-IA. Združenia sa vyzývajú, aby poskytli presný odkaz na vnútroštátny právny rámec. Organizované aglomerácie majú výlučné právomoci na navrhovanie a vykonávanie v oblastiach politiky relevantných pre projekt EUI-IA.
- Mať osobitnú politickú (s nepriamym zastúpením zúčastnených obcí) a administratívnu (špecializovaný personál) štruktúru.

Príklady oprávnených organizovaných aglomerácií v rámci EUI-IA sú:

- Francúzsko: Métropoles, Communautés Urbaines, Communautés d'Agglomération, Etablissements Publics Territoriaux (EPT) a Communautés de Communes.
- Taliansko: iba Città Metropolitane a Unione di Comuni. Upozorňujeme, že Consorzi, Gruppi di Azione Locale (GAL), Convenzione dei Comuni alebo akékoľvek iné organizované aglomerácie, ktoré sa podľa talianskych vnútroštátnych právnych predpisov (Testo Unico degli Enti Locali) nepovažujú za miestne orgány, nie sú oprávnené.
- Nemecko: Landkreis.
- Španielsko: Mancomunidades a Area Metropolitana Barcelona. Upozorňujeme, že „Diputaciones provinciales“ (provinčné vlády) sa považujú za orgány provincií, a preto sa neuznávajú za oprávnené organizované aglomerácie.
- Portugalsko: Comunidades Intermunicipais (CIM).

Európske zoskupenia územnej spolupráce (EZÚS), ktorých partnerstvá sú zložené len z mestských orgánov (ako je vymedzené v predchádzajúcom texte) a ktoré majú špecifické kompetencie v oblasti tvorby a vykonávania politik relevantných pre výzvu EUI-IA, sa považujú za organizované aglomerácie, a preto sa môžu uchádzať o podporu v rámci výziev EUI-IA ako hlavné alebo pridružené mestské orgány. EZÚS, ktorých partnerstvá zahŕňajú iné organizácie (napr. členské štáty, regionálne orgány, združenia, univerzity atď.), sa nepovažujú za organizované aglomerácie a nemôžu sa uchádzať o podporu ako hlavné alebo pridružené mestské orgány, ale môžu sa pripojiť ako partneri pre realizáciu návrhu predloženého oprávneným mestským orgánom.

V rámci EUI-IA sa organizované aglomerácie považujú za jeden mestský orgán, ktorý zastupuje všetky zúčastnené obce/mestské zastupiteľstvá. Z tohto dôvodu sa v návrhu projektu predloženom organizovanou aglomeráciou táto organizovaná aglomerácia uvedie ako hlavný mestský orgán. Na overenie oprávnenosti organizovaných aglomerácií stály sekretariát skontroluje, či je celkový počet obyvateľov aspoň 50 000 a či väčšina (najmenej 51 % obyvateľov) žije v lokálnych administratívnych jednotkách zapojených do aglomerácie, ktoré sú klasifikované ako veľkomestá, mestá alebo prímestské časti podľa stupňa urbanizácie.

2.3 TRETIA KATEGÓRIA

Akémkoľvek združenie mestských orgánov (vnútroštátne/regionálne združenia mestských orgánov, územné dohody, rozvojové okresy atď.), ako aj jednotlivé mestské orgány bez formalizovaných dohôd o spolupráci, ktoré však chcú spoločne podať žiadosť, môžu podať žiadosť s uvedením hlavného mestského orgánu spomedzi zapojených obcí/mestských zastupiteľstiev a uviesť ostatné ako pridružené mestské orgány.

Na to, aby boli všetky zapojené mestské orgány (hlavné aj pridružené mestské orgány) oprávnené, musia byť uznané ako lokálne administratívne jednotky a klasifikované ako veľkomestá, mestá alebo prímestské časti podľa stupňa urbanizácie Eurostatu (kód DEGURBA 1 alebo DEGURBA 2). V prípade mestských orgánov, ktorých administratívne hranice zahŕňajú viac ako jednu lokálnu administratívnu jednotku, platia rovnaké pravidlá pre vymedzenie stupňa urbanizácie opísané v oddiele 2.1. Vzťah medzi hlavným a pridruženým mestským orgánom nie je v čase predloženia formulára žiadosti potrebné formalizovať. V prípade schválenia a podpory žiadosti bude potrebné vzťah formalizovať vo forme dohody o partnerstve (stály sekretariát poskytne hlavnému mestskému orgánu vzor).

Z doterajších skúseností vyplýva, že pri jednotlivých projektoch realizovaných združeniami alebo zoskupeniami miest bez štatútu organizovanej aglomerácie, ktoré tvoria viac ako 3 mestské orgány (hlavné a pridružené mestské orgány) bez územnej príľahlosti, hrozí strata súdržnosti a ťažkosti pri dosahovaní zmysluplných výsledkov. Preto sa odporúča, aby združenia a/alebo zoskupenia mestských orgánov (bez štatútu organizovanej aglomerácie), ktoré chcú podať žiadosť, územne susedili a snažili sa obmedziť počet zapojených pridružených mestských orgánov.

2.4 SPOLOČNÉ POŽIADAVKY NA OPRÁVNENÉ MESTSKÉ ORGÁNY

Okrem zásad uvedených v predchádzajúcom texte pre každú konkrétnu kategóriu oprávnených mestských orgánov sa na všetky oprávnené mestské orgány v rámci EUI-IA vzťahujú tieto zásady:

- Všetky mestské orgány musia mať sídlo v členskom štáte EÚ.
- Formulár žiadosti k výzve na predkladanie návrhov v rámci EUI-IA môžu predložiť len oprávnené mestské orgány v zmysle vymedzenia v predchádzajúcom texte. Formulár žiadosti predložený partnerom pre realizáciu bude vyhlásený za neoprávnený.
- Mestské orgány (v zmysle vymedzenia v predchádzajúcom texte) môžu byť v návrhu projektu uvedené len ako hlavné a/alebo pridružené mestské orgány. Kategória partnerov pre realizáciu je vyhradená len pre inštitúcie a/alebo organizácie, ktoré nie sú uznané za mestské orgány v rámci EUI-IA.
- Ak si inovačné riešenia vyžadujú prístup na rozhraní medzi mestom a vidiekom alebo funkčnou oblasťou, je možné zahrnúť lokálne administratívne jednotky vymedzené ako vidiecke podľa ich

stupňa urbanizácie (kód DEGURBA 3 Eurostatu) ako partnerov pre realizáciu. Upozorňujeme, že ich počet obyvateľov sa nezapočítava v rámci dosiahnutia minimálnej hranice oprávnenosti 50 000 obyvateľov. Dôvod zaradenia lokálnych administratívnych jednotiek vymedzených ako vidiecke musí byť jasne uvedený a odôvodnený vo formulári žiadosti.

- Mestský orgán alebo organizovaná aglomerácia sa môže zapojiť len do jedného návrhu projektu v rámci každej výzvy na predkladanie návrhov (aj keď sú tieto návrhy projektov predložené v rámci rôznych tém v tej istej výzve na predkladanie návrhov). Toto pravidlo sa vzťahuje aj na pridružené mestské orgány (obec môže byť zapojená len do jedného návrhu projektu, či už ako hlavný mestský orgán, alebo ako pridružený mestský orgán).
- Mestské orgány, ktoré už získali podporu schváleného projektu EUI-IA v rámci predchádzajúcej výzvy na predkladanie návrhov, nemôžu predložiť novú žiadosť na tú istú tému počas celého trvania iniciatívy.
- Mestské orgány musia dodržiavať požiadavky týkajúce sa vylúčenia z prístupu k financovaniu (podrobnejšie informácie sú uvedené v nasledujúcom texte v časti 8.5. „Kritériá vylúčenia žiadateľov o grant“ a v kapitole 3.3. „Kritériá vylúčenia pre žiadateľov o grant“ Usmernenia k EUI-IA).

Agentúry a spoločnosti (napr. v oblasti energetiky/odpadového hospodárstva, hospodárskeho rozvoja, podpory cestovného ruchu atď.), ktoré sú v úplnom alebo čiastočnom vlastníctve obce/mestského zastupiteľstva, sa nepovažujú za lokálne administratívne jednotky, a preto ich nemožno uznať za oprávnené mestské orgány. Napriek tomu sa tieto organizácie môžu zapojiť do partnerstva ako partneri pre realizáciu (podrobnejšie informácie o úlohách a povinnostiach partnerov pre realizáciu sú uvedené v Usmernení k EUI-IA kapitole 2.1.2 s názvom Typológia Európskejestskej iniciatívy – partneri pre inovatívne činnosti).

Upozorňujeme, že v prípade združení alebo zoskupení mestských orgánov s právnym postavením organizovaných aglomerácií (druhá kategória oprávnených orgánov – viac podrobností v predchádzajúcom texte) sa inštitúcia vrátane všetkých ostatných zúčastnených mestských orgánov v rámci EUI-IA považuje za jeden mestský orgán, a preto sa aglomerácia uvedie ako hlavný mestský orgán. V prípade združení alebo zoskupení mestských orgánov bez právneho štatútu organizovanej aglomerácie (tretia kategória oprávnených orgánov – viac podrobností v predchádzajúcom texte) sa od zúčastnených mestských orgánov požaduje, aby jednu obec uviedli ako hlavný mestský orgán a ostatné obce ako pridružené mestské orgány.

3. TEMATICKÉ KRYTIE PRVEJ VÝZVY NA PREDKLADANIE NÁVRHOV EUI-IA

EUI bola zriadená ako jeden z nástrojov na podporu vykonávania Urbánnej agendy pre EÚ – kľúčový nástroj na vykonávanie Novej Lipskej charty. V nadväznosti na prístup mestských inovatívnych činností sa budú výzvy na predkladanie návrhov v rámci EUI-IA vyhlasovať na témy, ktoré EK vymedzila na základe Novej Lipskej charty a na základe priorít EK, ktoré predstavujú medziodvetvový rozmer, ako napríklad ekologická a digitálna transformácia. S cieľom zvýšiť zrozumiteľnosť projektov EUI-IA vzhľadom na politiku súdržnosti a uľahčiť ich následné rozšírenie a/alebo replikáciu s financovaním z EFRR sa vo výzvach na predkladanie návrhov v rámci EUI-IA uvádzajú aj špecifické ciele politiky súdržnosti, na ktoré sa výzva zameriava. Žiadatelia budú musieť venovať osobitnú pozornosť preukázaniu relevantnosti riešení, ktoré navrhujú otestovať, z hľadiska predložených špecifických cieľov politiky súdržnosti. Vymedzuje sa aj zoznam ukazovateľov (t. j. ukazovateľov, ktoré sa budú používať a monitorovať spolu s ďalšími ukazovateľmi, ktoré si stanovujú projektoví partneri), aby sa uľahčilo pochopenie požadovaných účinkov na úrovni projektu a umožnilo sa spočítanie výsledkov na úrovni oblasti politiky a/alebo na úrovni EUI-IA.

V rámci prvej výzvy na predkladanie návrhov môžu žiadatelia predkladať návrhy projektov zamerané na Nový európsky Bauhaus.

3.1 CELKOVÉ VYMEDZENIE A KONTEXT TÉMY

Iniciatíva [Nový európsky Bauhaus](#) (NEB), ktorú EK spustila v roku 2020, prepája [Európsku zelenú dohodu](#) s našimi životnými priestormi a skúsenosťami a vyjadruje ambíciu EÚ vytvárať krásne, udržateľné a inkluzívne miesta, výrobky a spôsoby života. Podporuje nové spôsoby života, v rámci ktorých udržateľnosť ladí so štýlom, čím sa urýchljuje ekologický prechod v rôznych odvetviach nášho hospodárstva a v našich spoločnostiach, ako aj v iných oblastiach nášho každodenného života. Cieľom je poskytnúť všetkým občanom prístup k tovaru, ktorý je obehový a menej uhlíkovo náročný a ktorý podporuje obnovu prírody a chráni biodiverzitu. Iniciatíva NEB obsahuje výzvu adresovanú každému z nás, aby sme si spoločne predstavili a vybudovali udržateľnú a inkluzívnu budúcnosť, ktorá bude krásna pre naše oči, myseľ a dušu. Iniciatíva NEB sa zaoberá projektmi, miestami, postupmi a skúsenosťami, ktoré sú:

- **Krásne:** esteticky príjemné, ale aj inšpirované umením a kultúrou, pričom reagujú na potreby a zlepšujú kvalitu zážitku nad rámec funkčnosti.
- **Udržateľné,** v súlade s prírodou, životným prostredím a našou planétou.

- **Inkluzívne**, pričom podporujú dialóg medzi kultúrami, disciplínami, pohlaviami a vekovými kategóriami.

Dňa 15. septembra 2021 EK³ uverejnila oznámenie, v ktorom predstavila koncepciu NEB na základe zistení z fázy spoločného navrhovania, stanovila nasledujúce kroky na ďalší rozvoj iniciatívy a navrhla súbor cielených opatrení, ako aj možnosti financovania. V prílohe II⁴ k oznámeniu sú uvedené príslušné iniciatívy EÚ, ako aj nástroje financovania na podporu financovania miestnych transformačných projektov.

Vzhľadom na to, že transformácia a experimentovanie na miestnej úrovni boli vždy súčasťou DNA politiky súdržnosti, sa v prílohe II stanovuje záväzok GR REGIO financovať niekoľko vysoko inovačných projektov, ktoré boli vybrané v prvej výzve na predkladanie návrhov EUI-IA.

V rámci prvej výzvy na predkladanie návrhov EUI-IA sa budú financovať projekty, ktoré prinesú **hmatateľné, reálne príklady intervencií NEB, ktoré v plnej miere integrujú tri základné hodnoty NEB**, ktorými sú udržateľnosť, inkluzívnosť a estetika, na maximálnej úrovni ambícií⁵ podľa rámca navrhnutého v Kompase NEB.

Projekty ako také by mali vychádzať z **participatívnych a medzidisciplinárnych** procesov zakotvených na miestnej úrovni a mali by sa realizovať prostredníctvom nich.

Výzva na predkladanie návrhov EUI-IA otestuje našu schopnosť premeniť súčasné výzvy v mestách na príležitosti, riešiť ich prostredníctvom integrovaných riešení a pretaviť Európsku zelenú dohodu do inovačných intervencií, ktoré posilnia postavenie občanov pri **zmene smerom k ekologickým a inkluzívnym** mestám, obciam a miestnym komunitám. Sústredenie sa na **oblasti s najväčším potenciálom inšpirovať politiku súdržnosti** sa výzva na predkladanie návrhov v rámci EUI-IA zameria na identifikáciu **popredných lídrov v oblasti transformácie miest v rámci NEB a mobilizáciu** programov politiky súdržnosti vo **väčšom rozsahu v celej Európskej únii**.

Cieľom Európskej komisie je dosiahnuť vyvážené portfólio projektov, ktoré spĺňajú najvyššie štandardy kvality a zároveň odrážajú geografickú, priestorovú a demografickú rozmanitosť európskych miest.

3.2 VÝZNAM A ÚLOHA MESTSKÝCH ORGÁNOV

Európska zelená dohoda je veľmi závislá od opatrení v mestách, pokiaľ ide o dosiahnutie jej hlavného cieľa, ktorým je klimatická neutralita do roku 2050. Mestá spotrebúvajú viac ako 65 % svetovej energie

³ https://europa.eu/new-european-bauhaus/document/download/6d54623a-09c1-4a60-a8f5-7c292f679f69_en?filename=COM%282021%29_573_EN_ACT.pdf.

⁴ https://europa.eu/new-european-bauhaus/document/download/cc1a6e27-9084-49e2-b6b5-66f8d35773d9_en?filename=COM%282021%29_573_2_EN_annex.pdf.

⁵ Kompas NEB poskytuje usmernenie na rozlíšenie konvenčných prístupov (úroveň 1) od prepracovanejších prístupov (úrovne 2 a 3) a k filozofii a pracovným metódam NEB. Kompas NEB sa odporúča zohľadniť pri koncipovaní návrhov projektov a ich opise vo formulároch žiadosti.

a sú zodpovedné za viac ako 70 % svetových emisií CO₂. Mestá ako verejný priestor sú zároveň hnacou silou premyslených inovácií a odolných priestorov, v rámci ktorých inštitúcie, sociálno-ekonomické subjekty a širšia občianska spoločnosť vzájomne pôsobia ako základný ekosystém úrodný v súvislosti s prístupmi v rámci NEB.

Mestské orgány so svojimi ľudskými a finančnými zdrojmi boli vždy centrom transformačných myšlienok a nových iniciatív. To, ako zvládajú mestské plánovanie a projektovanie (vrátane nástrojov a postupov, ako sú povolenia na bývanie, obnova štvrtí a opätovné adaptívne využitie budov), ich odborné znalosti v oblasti správy pozemkov, infraštruktúry alebo mobility, ako aj ich konkrétne znalosti miestnych potrieb a možností umožňujú mestským orgánom prebrať vedúcu úlohu pri premene ambícií NEB na skutočnosť v praxi.

Mestské orgány sú takisto tými, ktoré majú bližšie k občanom a zainteresovaným stranám, majú dobré predpoklady na mobilizáciu rôznych miestnych aktérov (od vedcov cez inžinierov, umelcov, dizajnérov, aktérov kultúrneho a kreatívneho odvetvia až po podnikateľov) a na spoluprácu s obyvateľstvom. Sú oprávnené usmerňovať diskusie o miestnych potrebách, prepájať súvislosti, nachádzať synergie, budovať mosty medzi rôznymi disciplínami a premieňať nové myšlienky na konkrétne avantgardné projekty.

3.3 VÝZVY PRE MESTSKÉ ORGÁNY

Výzvou na predkladanie návrhov v rámci EUI-IA sa nepredpisuje povaha očakávaných návrhov. Mestá sa však vyzývajú, aby zvážili štyri nasledujúce témy, v ktorých je najväčší potenciál vzniku inovačných riešení, vytvorenia jasného demonštračného vplyvu na inšpiráciu k využívaniu politiky súdržnosti v mestských oblastiach a/alebo v rámci ktorých by sa mohli mobilizovať príslušné finančné prostriedky na ich využitie, najmä investície z EFRR v rámci špecifických cieľov uvedených v „cieľoch politiky súdržnosti“ (pozri oddiel v nasledujúcom texte).

Výstavba a renovácia v duchu obehovosti a uhlíkovej neutrality: táto téma zahŕňa projekty zamerané na renováciu alebo výstavbu budov⁶ s ohľadom na uhlíkovo neutrálne alebo pozitívne výsledky a úplnú obehovosť. Okrem výsledkov z hľadiska emisií uhlíka pri prevádzke budovy zahŕňa aj zohľadnenie emisií v rámci celého životného cyklu. To si vyžaduje úvahy o tom, ako minimalizovať spotrebu energie prostredníctvom udržiavania alebo opätovného použitia miestnych materiálov a zdrojov, využívania ekologických technológií, ako aj znižovania a/alebo transformácie odpadu. Projekty by mali smerovať k dosiahnutiu regeneratívnej architektúry, ktorá vracia viac, ako berie, a nabáda svojich používateľov k udržateľnému správaniu. Takéto inovačné stavebné a renovačné procesy by mali takisto podporovať participáciu (napr. podporou aktivít organizovaných občanmi), ako aj inkluzívnosť (napr. nové zručnosti, pracovné miesta a/alebo funkcie pre znevýhodnené skupiny) pri zabezpečovaní dostupnosti (vrátane cenovej) pre všetkých, s osobitným dôrazom na menej zastúpené skupiny a s dlhodobým cieľom navrhnuť nový, replikovateľný model solidarity a spolupráce. V neposlednom rade by nové alebo

⁶ Od projektov spočívajúcich vo výstavbe nových budov sa bude očakávať, že dosiahnu najvyššiu úroveň recyklácie.

zrekonštruované budovy mali ponúkať skutočnú kvalitu zážitku, ktorá presahuje ich funkčnosť, a dodávať svojim používateľom a širšej komunite pocit spolupatričnosti a starostlivosti (napr. zohľadňovaním ich zmyslového vnímania – napr. vizuálneho, hmatového, akustického – a nadväzovaním dialógu s existujúcim kultúrnym, sociálnym a prírodným kontextom).

Zachovanie a transformácia kultúrneho dedičstva: téma zahŕňa projekty zamerané na zachovanie kultúrneho dedičstva a poskytovanie rovnakého prístupu k nemu alebo transformáciu pamiatok s významným sociálnym účelom (napr. s občanmi/pre občanov, a najmä marginalizované skupiny) a nízkou uhlíkovou stopou (t. j. regeneratívny prístup k zachovaniu a/alebo transformácii budov kultúrneho dedičstva a/alebo súvisiacich kultúrnych služieb). Táto téma zahŕňa aj mobilizáciu a kombináciu miestnych vedomostí a know-how s novými technológiami pre súčasné riešenia a produkty spojené s miestnym dedičstvom. Táto pozornosť venovaná kultúrnemu dedičstvu môže ponúknuť príležitosti na obnovenie nášho dialógu s históriou, nadväzovanie nových vzťahov medzi miestami a ľuďmi a umožnenie kolektívneho pretvorenia nášho súčasného a budúceho životného štýlu.

Adaptácia a transformácia budov na účely riešenia dostupného bývania: téma zahŕňa projekty zamerané na adaptáciu a transformáciu vyradených a/alebo prázdnych budov na účely bývania prostredníctvom inovačných, kreatívnych a/alebo umeleckých techník alebo materiálov a udržateľných stavebných procesov. Takéto projekty by riešili energetickú chudobu, zvýšili dostupnosť bývania a vytvorili podmienky pre (budúcich) obyvateľov a miestnych aktérov, aby mohli rozhodovať vo všetkých fázach životného cyklu budov. Pri revitalizácii znevýhodnených štvrtí alebo centier miest môžu spoločne vypracované adaptačné projekty prispievať k boju proti vyludňovaniu a/alebo segregácii, posilňovať pocit spolupatričnosti a starostlivosti a prispievať k odolnosti voči zmene klímy (znižovanie emisií skleníkových plynov z dochádzania a dopravy) a k udržateľnejšiemu využívaniu územia (predchádzanie rozrastaniu miest). Projekty sa môžu týkať aj inovačných riešení v oblasti bývania, ktoré predstavujú dočasné núdzové riešenia s vysokými estetickými a udržateľnými štandardmi.

Regenerácia mestských priestorov: téma zahŕňa projekty regenerácie miest, ktoré v sebe spájajú udržateľnosť, estetiku a začlenenie. Projekty sa môžu zameriavať na regeneráciu opustených mestských oblastí alebo mestských oblastí s ťažkosťami (napr. neistota), na opätovnú premenu opustených priemyselných pozemkov vrátane renaturalizácie miest a rozvoja zelenej infraštruktúry alebo na zabezpečenie/zlepšenie všeobecného prístupu k bezpečným, otvoreným a inkluzívnym zeleným a/alebo verejným priestorom. S cieľom zlepšiť obývateľnosť miest pre tých, ktorí v nich žijú, by malo byť cieľom týchto projektov obnovenie zapojenie obyvateľov, a najmä menej zastúpených skupín alebo komunít, do procesov spoločného rozvoja.

3.4 CIELE POLITIKY SÚDRŽNOSTI

V rámci projektov navrhnutých na financovanie by mal preukázať ich prínos k jednému z konkrétnych cieľov politiky súdržnosti EÚ na roky 2021 – 2027 (ten, ktorý je pre navrhované riešenie najrelevantnejší):

- špecifický cieľ 2.1. „Podpora energetickej efektívnosti a znižovania emisií skleníkových plynov“ (Ekologickejšia Európa),
- špecifický cieľ 2.6. „Podpora prechodu na obehové hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje“ (Ekologickejšia Európa),
- špecifický cieľ 2.7. „Zlepšenie ochrany prírody a biodiverzity, zelenej infraštruktúry, najmä v mestskom prostredí, a zníženie znečistenia“ (Ekologickejšia Európa),
- špecifický cieľ 4.3. „Podpora sociálno-ekonomického začlenenia marginalizovaných komún, domácností s nízkymi príjmami a znevýhodnených skupín vrátane osôb s osobitnými potrebami prostredníctvom integrovaných akcií vrátane bývania a sociálnych služieb“ (Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa),
- špecifický cieľ 4.6. „Posilnenie úlohy kultúry a udržateľného cestovného ruchu v oblasti hospodárskeho rozvoja, sociálneho začlenenia a sociálnej inovácie“ (Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa),
- špecifický cieľ 5.1. „Podpora integrovaného a inkluzívneho sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho rozvoja, kultúry, prírodného dedičstva, udržateľného cestovného ruchu a bezpečnosti v mestských oblastiach“ (Európa bližšie k občanom).

3.5 UKAZOVATELE VÝSLEDKU A VÝSTUPU

Návrhy projektov sa budú okrem iných kritérií posudzovať podľa schopnosti dosiahnuť dôveryhodné výsledky a podľa spoľahlivosti metodiky merania týchto výsledkov.

V kontexte tejto výzvy na predkladanie návrhov v rámci EUI-IA sa najmä mestské orgány vyzývajú, aby vymedzili súbor ukazovateľov, ktoré integrovaným spôsobom zachytávajú všetky vzájomne prepojené transformácie NEB, do ktorých navrhujú investovať.

Mestské orgány sa môžu vo svojich žiadostiach odvolávať na ktorýkoľvek ukazovateľ uvedených v nasledujúcom texte, ak je to pre ich projektové zámery relevantné. Zoznam nie je normatívny ani vyčerpávajúci. Zahŕňa ukazovatele, ktoré nie sú výlučne špecifické pre NEB, ale ktoré môžu byť nápomocné pri vyjadrovaní konkrétnych výsledkov. Mal by byť doplnený o ukazovatele relevantné pre konkrétny projekt vrátane ukazovateľov umožňujúcich napríklad posúdiť kvalitu procesov alebo úroveň spokojnosti dotknutých osôb.

Mestské orgány si môžu vymedziť vlastné špecifické ukazovatele projektu, pričom zohľadnia tie, ktoré sú uvedené v zozname, aby čo najjasnejšie a najpresvedčivejšie vyjadrili zmeny, ktoré má ich projekt potenciál dosiahnuť. Navrhovaný súbor ukazovateľov by mal zmysluplne pokrývať tri rozmary NEB a súvisiace zásady účasti, transdisciplinaritu a viacúrovňového zapojenia. Mal by poskytnúť základ na

zachytenie úrovne účasti, posilnenia postavenia a zodpovednosti miestnej komunity, ako aj spolupráce medzi rôznymi disciplínami a stupňa medziodvetvovej integrácie navrhovaných projektov.

Ukazovatele výstupu

- novovytvorené výrobky a služby (merná jednotka: nové výrobky/služby),
- podporená infraštruktúra (nová, zrekonštruovaná, transformovaná alebo modernizovaná) (merná jednotka: podporená infraštruktúra),
- novovytvorené a/alebo podporené vybavenie (merná jednotka: nové vybavenie),
- podporené osoby (vyškolené osoby, osoby, ktorých úroveň zručností sa zvýšila, sprevádzané osoby alebo osoby, ktorým bola poskytnutá pomoc) (merná jednotka: osoby),
- obytné jednotky so zlepšenou energetickou hospodárnosťou (merná jednotka: obytné jednotky),
- verejné budovy so zlepšenou energetickou hospodárnosťou (merná jednotka: štvorcové metre),
- zelená infraštruktúra podporená na iné účely ako adaptácia na zmenu klímy (merná jednotka: hektáre),
- plocha podporenej rekultivovanej pôdy (merná jednotka: hektáre),
- kapacita nového alebo modernizovaného sociálneho bývania (merná jednotka: osoby),
- zainteresované strany zapojené do prípravy a spolurealizácie projektu (merná jednotka: účasť zainteresovaných strán),
- občania zapojení do prípravy a spolurealizácie projektu (merná jednotka: osoby),
- otvorený priestor vytvorený alebo obnovený v mestských oblastiach (merná jednotka: štvorcové metre).

Ukazovatele výsledku

- pracovné miesta vytvorené v podporených subjektoch (merná jednotka: ročné ekvivalenty plného pracovného času),
- používatelia nových a modernizovaných digitálnych služieb, výrobkov a procesov (merná jednotka: používatelia/rok),
- odhadované emisie skleníkových plynov (merná jednotka: tony ekvivalentu CO₂/rok),
- triedený zber odpadu (merná jednotka: tony/rok),

- recyklovaný odpad (merná jednotka: tony/rok),
- odpad použitý ako surovina (merná jednotka: tony/rok),
- rehabilitovaná pôda využívaná na zelené plochy, sociálne bývanie, hospodárske alebo iné využitie (merná jednotka: hektáre),
- ročný počet užívateľov budov modernizovaných a/alebo rekonštruovaných na sociálne bývanie (merná jednotka: počet užívateľov/rok),
- návštevníci zachovaných a/alebo zmenených objektov kultúrneho dedičstva (merná jednotka: návštevníci/rok),
- podiel zainteresovaných strán zastupujúcich kreatívne odvetvia⁷ v partnerstve (merná jednotka: percentuálny podiel kreatívnych zainteresovaných strán medzi partnermi),
- úroveň účasti dosiahnutá pri zapojení miestnych komunít – informovanie, konzultácie, spolupráca, spolourohodovanie (merná jednotka: percentuálny podiel zapojených miestnych obyvateľov).

4. FÁZY PROJEKTU

Životnosť projektu EUI-IA pozostáva zo 4 fáz (viac podrobností sa nachádza v Usmernení k EUI-IA):

- Príprava projektu** (hradená paušálnou sumou) zahŕňa všetky činnosti súvisiace s vypracovaním prihlášky projektu a končí schválením projektu na financovanie orgánmi EÚI.
- Úvodná fáza projektu** (hradená paušálnou sumou) trvá 6 mesiacov a začína sa po oficiálnom schválení projektu. Je oddelená od fázy realizácie, prebieha pred oficiálnym začiatkom realizácie projektu a je určená výlučne na kontrolu pripravenosti projektu (vrátane auditu ex ante), ako aj na činnosti projektového riadenia s cieľom vytvoriť podmienky na hladký začiatok a realizáciu projektových činností.
- Fáza **realizácie projektu** trvá 3,5 roka, začína sa po úspešnom ukončení úvodnej fázy projektu a trvá až do schváleného dátumu ukončenia realizácie projektu.

Upozorňujeme, že existujú určité rozdiely, pokiaľ ide o dĺžku pracovných balíkov projektu realizovaných počas fázy realizácie:

⁷ Napr. dizajnéri, architekti, umelci.

- „Horizontálne“ pracovné balíky: projektové riadenie, monitorovanie a hodnotenie, komunikácia a využívanie trvajú celé obdobie fázy realizácie (3,5 roka). Očakáva sa, že počas posledných 6 mesiacov fázy realizácie (po ukončení pilotného testovania inovačného riešenia, t. j. vykonaní tematických pracovných balíkov) budú „horizontálne“ pracovné balíky zamerané na: zhrnutie a vyhodnotenie projektových aktivít; prípravu záverov projektu; ďalšiu komunikáciu, šírenie a využívanie výsledkov projektu a získaných skúseností; prípravu odkazu projektu na základe úvah o perspektívach pokračovania a rozšírenia testovaných riešení, ktoré sa ukázali ako úspešné po skončení financovania zo zdrojov EUI-IA, adaptáciu testovaného inovačného riešenia v mestách partnerov pre prenos a jeho ďalšiu replikáciu v celej Európe; ako aj na záverečné správy.
 - Tematické pracovné balíky môžu trvať maximálne 3 roky a mali by sa ukončiť 6 mesiacov pred dátumom ukončenia fázy realizácie, aby sa – ako je uvedené v predchádzajúcom texte – umožnilo riadne vyhodnotenie realizácie projektu a testovaného inovačného riešenia zameraného na dosiahnutie cieľov a očakávaných výsledkov, podporili sa činnosti prenosu a ďalej sa zúžitkovali dosiahnuté výsledky projektu. Hodnotenie výkonnosti projektu a testovaného inovatívneho riešenia má zásadný význam pre umožnenie rozšírenia projektu v mestskej oblasti a jeho replikovateľnosti v ďalších mestách v Európe, preto by sa po ukončení experimentovania malo venovať 6 mesiacov hodnotiacim činnostiam.
 - Pracovný balík Prenos sa začína najneskôr 12 mesiacov po dátume začatia projektu a trvá do konca fázy realizácie. O začiatku tohto pracovného balíka by mali rozhodnúť HMO a partneri pre prenos po analýze najreálnejšieho a najvýhodnejšieho momentu na začatie spolupráce. Partnerom pre prenos by mal umožniť zapojiť sa v najvhodnejšom okamihu už počas počiatočných fáz realizácie projektu.
- iv. Fáza **administratívneho ukončenia** (hradená paušálnou sumou) trvá 3 mesiace a súvisí so všetkými administratívnymi činnosťami, ktoré sa uskutočnia po fáze realizácie s cieľom ukončiť projekt a získať potvrdenie opisných a finančných výkazov. Upozorňujeme, že sa očakáva, že počas tejto fázy budú zástupcovia projektu EUI-IA stále k dispozícii, aby sa zúčastnili na činnostiach zameraných na využívanie a šírenie vedomostí, ktoré iniciuje stály sekretariát.

5. ZÁSADY FINANCOVANIA

Zásada celkových nákladov

EUI-IA sa riadi zásadou celkových nákladov. To znamená, že hoci projekt dostane spolufinancovanie z EFRR až do výšky 80 % oprávnených nákladov, každý partner (hlavné aj pridružené mestské orgány, partneri pre realizáciu a partneri pre prenos), ktorý dostane prostriedky z EFRR, musí zabezpečiť najmenej 20 % verejného alebo súkromného príspevku na doplnenie svojho rozpočtu buď z vlastných

zdrojov, alebo z iných zdrojov (nie však z iného zdroja financovania EÚ). Príspevok partnerov môže byť vo forme hotovosti a/alebo nepeňažného plnenia.

Platby z EFRR

Systém platieb EUI-IA je založený najmä na princípoch zálohových platieb z EFRR a v konečnom dôsledku na preplácaní skutočne vzniknutých nákladov:

- **Prvá platba z EFRR (zálohová platba)** zodpovedajúca 50 % grantu z EFRR sa hlavnému mestskému orgánu vypláti do 90 dní od úspešného ukončenia úvodnej fázy. Táto prvá zálohová platba pokrýva aj dve paušálne sumy za pracovný balík Príprava projektu a Úvodná fáza. Táto celková paušálna suma vo výške 100 000 EUR celkových oprávnených nákladov (čo zodpovedá 80 000 EUR z EFRR) pozostáva z paušálnej sumy 25 000 EUR (čo zodpovedá 20 000 EUR z EFRR) na prípravu projektu a z paušálnej sumy 75 000 EUR (čo zodpovedá 60 000 EUR z EFRR) na úvodnú fázu.
- **Druhá platba z EFRR (zálohová platba)** zodpovedajúca 30 % grantu z EFRR sa hlavnému mestskému orgánu vypláti po predložení a schválení prvej finančnej žiadosti, ktorá zahŕňa výdavky projektu potvrdené prvostupňovou kontrolou. Pred potvrdením prvostupňovým kontrolórom musia vykázané výdavky dosiahnuť najmenej 35 % celkového rozpočtu projektu. V prípade, že výdavky projektu potvrdené prvostupňovým kontrolórom nedosiahnu 35 % celkových oprávnených nákladov, druhá zálohová platba z EFRR sa vypláti pomerne.
- **Tretia platba z EFRR** zodpovedajúca maximálne 20 % grantu z EFRR sa hlavnému mestskému orgánu vypláti po schválení (záverečnej) štvrtej výročnej správy o pokroku, schválení záverečnej správy o kvalite a potvrdení výdavkov projektu v druhej finančnej žiadosti prvostupňovým kontrolórom. Záverečná výročná správa o pokroku sa predkladá najneskôr 1 mesiac po ukončení fázy realizácie a druhá (záverečná) finančná žiadosť sa predkladá spolu so záverečnou kvalitatívnou správou na konci fázy administratívneho ukončenia. V prípade, že výdavky projektu potvrdené prvostupňovým kontrolórom nedosiahnu 100 % celkových oprávnených nákladov projektu, tretia platba z EFRR sa vypláti pomerne. Treba poznamenať, že tretia platba už nie je založená na princípe zálohovej platby, ale na princípe náhrady vzniknutých a uhradených nákladov. Počas poslednej fázy realizácie projektu musia preto projektoví partneri vopred financovať svoje výdavky (ktoré nie sú pokryté 80 % prijatej zálohovej platby). Tretia platba pokrýva aj paušálnu sumu 20 000 EUR celkových oprávnených nákladov (čo zodpovedá 16 000 EUR z EFRR), ktorá pokrýva fázu administratívneho ukončenia projektu.

6. TVORBA A VYPRACÚVANIE PROJEKTOV

6.1 PARTNERSTVO

Ako je uvedené v oddiele 2. „Oprávnené orgány – kto môže podať žiadosť“, formulár žiadosti k výzve na predkladanie návrhov v rámci EUI-IA môžu predložiť len oprávnené mestské orgány. V rámci projektu EUI-IA sa očakáva, že hlavný mestský orgán bude priamo zapojený do experimentovania a bude zohrávať strategickú vedúcu úlohu pri vývoji projektu EUI-IA tým, že vytvorí silné projektové partnerstvo a bude mu predsedáť, aby bol projekt technicky, vedecky a finančne životaschopný.

Projektové partnerstvo zahŕňa:

- **Partnerov pre realizáciu** – kľúčové inštitúcie a organizácie schopné prispieť k realizácii projektu, ktoré sa aktívne podieľajú na realizácii a financovaní projektových aktivít poskytnutím finančného príspevku na projekt (podiel na rozpočte zabezpečený projektovým partnerom, t. j. miera spolufinancovania).
- **Partnerov pre prenos** – mestá, ktoré majú záujem učiť sa z experimentov a replikovať inovačné riešenie po realizácii projektu a ktoré poskytujú hlavnému mestskému orgánu nezávislý pohľad na prenosnosť a replikovateľnosť testovaného inovačného riešenia.
- **Pridružený(é) mestský(é) orgán(y)** (ak je to vhodné).

Všetci projektoví partneri (hlavné alebo pridružené mestské orgány, partneri pre realizáciu aj partneri pre prenos), ktorí využívajú prostriedky z EFRR, musia zabezpečiť svoj vlastný príspevok.

Všetci partneri musia mať sídlo v Európskej únii (partnerov pre realizáciu z rôznych krajín je možné zapojiť za predpokladu, že majú sídlo v členských štátoch EÚ a že existuje jasné odôvodnenie z hľadiska pridanej hodnoty projektu). Od všetkých zapojených partnerov sa takisto očakáva, že svoju spoluprácu formalizujú podpísaním dohody o partnerstve.

Hlavný mestský orgán

Projekty by mali preukazovať jasnú zodpovednosť mestského orgánu, ktorý sa aktívne zapája do realizácie činností a miestneho partnerstva. EUI-IA funguje na základe hlavného mestského orgánu zodpovedného za celkovú realizáciu a riadenie celého projektu. Hlavný mestský orgán nesie celú finančnú a právnu zodpovednosť voči poverenému subjektu. Ostatní projektoví partneri majú voči hlavnému mestskému orgánu vlastnú zodpovednosť. Zodpovednosť partnerstva zastúpeného hlavným mestským orgánom je opísaná v dohode o grante uzavretej medzi hlavným mestským orgánom

a povereným subjektom a v dohode o partnerstve, ktorú podpíšu všetci zúčastnení partneri po schválení projektu (a partneri pre transfer po ich výbere). Hlavný mestský orgán by mal zabezpečiť zapojenie všetkých projektových partnerov do prípravy a realizácie projektu.

Pridružené mestské orgány

Akékoľvek existujúce združenie mestských orgánov (vnútroštátne/regionálne združenia mestských orgánov, územné dohody alebo združenia, rozvojové okresy atď.) s právnym štatútom organizovanej aglomerácie alebo bez neho, ako aj jednotlivé mestské orgány bez formalizovanej dohody o spolupráci, ktoré však chcú spoločne podať žiadosť v rámci EUI-IA, uvedú vo formulári žiadosti jednu lokálnu administratívnu jednotku ako hlavný mestský orgán a ostatné lokálne administratívne jednotky ako pridružené mestské orgány. Pridružené mestské orgány sú zodpovedné za realizáciu konkrétnych činností a tvorbu súvisiacich výsledkov/výstupov. Pridružené mestské orgány majú podiel na rozpočte projektu a vykazujú náklady vynaložené pre realizáciu činností. V žiadosti sa uvedú podrobné informácie o pridružených mestských orgánoch (vrátane právneho postavenia, skúseností a kompetencií, kontaktných osôb atď.).

Odporúča sa, aby združenia a/alebo zoskupenia mestských orgánov (bez štatútu organizovanej aglomerácie), ktoré chcú podať žiadosť, boli územne susediace a snažili sa obmedziť počet zapojených pridružených mestských orgánov.

Pridružené mestské orgány formalizujú zmluvný vzťah s hlavným mestským orgánom podpísaním dohody o partnerstve ako ďalší partneri projektu po schválení projektu.

Navrhovanie nových foriem spolupráce, vzájomného využívania prostriedkov na dosiahnutie požadovaného kritického množstva pre spoločný cieľ, a teda podávanie žiadostí k výzvam na predkladanie návrhov v rámci EUI-IA ako skupina mestských orgánov je možné a niekedy veľmi žiaduce na podporu dynamiky funkčných mestských oblastí.

Partneri pre realizáciu

Rozvoj silných partnerstiev medzi verejnými orgánmi, súkromným sektorom a občianskou spoločnosťou (vrátane občanov a obyvateľov) sa všeobecne považuje za základný kameň udržateľného rozvoja miest. V závislosti od problému, ktorý sa má riešiť, a na základe miestneho kontextu a predchádzajúcich skúseností by hlavné mestské orgány mali zapojiť rôznu kombináciu relevantných partnerov (inštitúcie, agentúry – aj vo výlučnom vlastníctve obce/mestského zastupiteľstva, inštitúty vyššieho vzdelávania, partneri zo súkromného sektora, investori, výskumné inštitúcie, mimovládne organizácie atď.), ktorí sú potrební na realizáciu navrhovaného inovačného riešenia, dosiahnutie cieľov projektu a zabezpečenie dlhodobých účinkov, pokiaľ ide o udržateľnosť a rozšírenie. Partneri pre realizáciu by mali mať relevantné skúsenosti a odborné znalosti, ktoré by dopĺňali skúsenosti a odborné znalosti v rámci hlavného mestského orgánu a boli by pridanou hodnotou celého projektu. Ak majú projekty riešiť problémy, ktoré zainteresované strany a cieľové skupiny vnímajú ako najpálčivejšie, ak majú byť skutočne odvážne, zamerané na inovácie a odhodlané uplatňovať overené riešenia v širšom meradle po ukončení projektu, mali by sa snažiť využívať vedomosti a odborné znalosti, ktoré existujú mimo

mestských orgánov v miestnom ekosystéme, ako aj podporu verejných a/alebo súkromných investorov, ktorí majú záujem zapojiť sa.

Partnerstvo by malo byť vyvážené a komplementárne z hľadiska politických a tematických kompetencií. Partnerstvá by sa mali usilovať o podporu horizontálnej integrácie (vrátane aktérov zaoberajúcich sa rôznymi rozmermi mestských výziev, ktoré sa majú riešiť) aj vertikálnej integrácie (vrátane rôznych úrovní riadenia). Neexistuje žiadne univerzálne riešenie. Žiadatelia by si mali uvedomiť, že partnerstvá s viac ako 10 partnermi si môžu vyžadovať dodatočné úsilie a zdroje na zabezpečenie efektívneho riadenia.

Úlohu partnera pre realizáciu môže v rámci projektu EUI-IA zohrávať každá organizácia s právnou subjektivitou. Partneri pre realizáciu zohrávajú aktívnu úlohu pri navrhovaní a realizácii projektu a sú zodpovední za realizáciu konkrétnych činností a tvorbu súvisiacich výsledkov/výstupov. Partneri pre realizáciu majú podiel na rozpočte projektu a vykazujú náklady, ktoré im vznikli v súvislosti s realizáciou činností. Partneri pre realizáciu by mali byť vybraní s ohľadom na zásady transparentnosti a rovnakého zaobchádzania. Poradenské firmy, ktorých hlavným cieľom je vývoj a riadenie európskych projektov, a organizácie bez rozpočtu na zamestnancov (vykazujúce len náklady na externé odborné znalosti) nie sú oprávnené zúčastniť sa na projekte ako partneri pre realizáciu. V žiadosti sa uvedú podrobné informácie o pridružených mestských orgánoch (vrátane právneho postavenia, skúseností a kompetencií, kontaktných osôb atď.) V žiadosti treba uviesť podrobné informácie o partneroch pre realizáciu (vrátane právneho postavenia, skúseností a kompetencií, kontaktných osôb atď.).

Upozorňujeme, že mestské orgány nemôžu byť posudzované a uvedené ako partner pre realizáciu, ale len ako hlavný mestský orgán alebo pridružený mestský orgán, ak spĺňajú vyššie uvedené kritériá oprávnenosti.

Partneri pre prenos

Partneri pre prenos sú mestské orgány, ktoré sa zapájajú do projektového partnerstva s cieľom sledovať experimentovanie a učiť sa z neho. Očakáva sa, že každý projekt EUI-IA bude mať 3 partnerov pre prenos pochádzajúcich z iných členských štátov ako hlavný mestský orgán.

Partnerom pre prenos sa môže stať každý mestský orgán lokálnej administratívnej jednotky vymedzenej podľa stupňa urbanizácie (DEGURBA) Eurostatu ako veľkomesto, mesto alebo prímestská časť (zodpovedajúce kódu DEGURBA 1 alebo kódu DEGURBA 2 Eurostatu), ktorý sa nachádza v Európskej únii. Nevyžaduje sa minimálny počet obyvateľov (partnermi pre prenos sa môžu stať mestá všetkých veľkostí).

Dôvodom, prečo sa partneri pre prenos pozývajú do projektového partnerstva je podporiť prispôbitelnosť testovaného riešenia iným mestským kontextom v EÚ a následne zvýšiť jeho šance na replikáciu v zahraničí a dlhodobejšie nasadenie v širšom meradle, prípadne s financovaním z hlavných programov politiky súdržnosti a najmä z EFRR. Ďalej to môže prispieť k podpore výmeny vedomostí medzi mestami EÚ a nadväzovaniu dlhodobých vzťahov medzi nimi. Zapojenie do experimentovania umožní partnerom pre prenos posilniť vlastný inovačný potenciál a zvýšiť svoju kapacitu na implementáciu inovačných riešení (z hľadiska obsahu aj procesu) a pripraviť proces úplného alebo

čiasťočného prispôsobenia a replikácie testovaného inovačného riešenia vo vlastných mestách tým, že sa zúčastnia na činnostiach prenosu a budú mať prospech z riešenia, pri ktorom uvidia, ako sa realizuje a prináša výsledky, ale aj prekonáva problémy a prekážky, ktoré sa vyskytujú na ceste k inovácii.

Partneri pre prenos musia byť identifikovaní a vybraní a očakáva sa, že sa zaviazajú k projektovému partnerstvu najneskôr počas úvodnej fázy. Spolupráca v rámci prenosu, realizovaná prostredníctvom pracovného balíka Prenos, musí začať najneskôr 12 mesiacov od začiatku realizácie projektu. Partneri pre prenos budú mať pridelený pevne stanovený rozpočet.

Zapojenie cieľových skupín a širších zainteresovaných strán

Pri príprave projektu EUI-IA a počas všetkých fáz projektu je potrebné identifikovať a zapojiť **širšiu skupinu zainteresovaných strán v závislosti od charakteru projektu: miestne komunity, sociálnych partnerov, podniky, mimovládne organizácie, expertov, inštitúcie, organizácie, jednotlivcov atď., ako aj cieľové skupiny projektu (t. j. v závislosti od projektov: občania, účastníci odbornej prípravy, uchádzači o zamestnanie, zraniteľné skupiny a/alebo marginalizované komunity, používatelia danej služby alebo administratívy), ktoré môžu projekt ovplyvniť alebo byť ním ovplyvnené.** Identifikácia zainteresovaných strán, pochopenie ich vplyvu na projekt EUI-IA a vyváženie ich potrieb a očakávaní sú rozhodujúce pre úspech projektu. Mestské orgány by preto mali priviesť všetky relevantné zainteresované strany k rokovaciemu stolu, aby lepšie formulovali problémy a potreby, dohodli sa na spoločnej vízii alebo želanej zmene, ku ktorej by mal projekt EUI-IA prispieť, a navrhli konkrétne riešenia a opatrenia, ktoré budú riešiť problémy a viesť k želanej zmene. Širšia skupina zainteresovaných strán má priamy a/alebo nepriamy prospech, ale nemá priamu úlohu pri realizácii projektu EUI-IA a nemala by sa považovať za partnerov projektu EUI-IA. Preto nemá pridelený žiadny osobitný rozpočet ani výslovné povinnosti pri realizácii projektu, ale považuje sa za relevantnú a mala by sa aktívne zapájať (spolutvorba), aby sa zabezpečila hladká a efektívna realizácia projektu.

6.2 INTERVENČNÁ LOGIKA PROJEKTU A PRACOVNÝ PLÁN

Intervenčná logika projektu EUI-IA predstavuje jasné a dobre premyslené pochopenie toho, ako majú **plánované opatrenia viesť k požadovanej zmene a plánovaným výsledkom.** Je to spôsob opisu logickej postupnosti medzi počiatočnými potrebami, vstupmi, projektovými aktivitami, výstupmi, výsledkami a konečným vplyvom. Je to nástroj na štruktúrovanie komplexných intervencií a na prípravu hodnotenia projektu. Intervenčná logika opisuje: Aké je opodstatnenie intervencie/projektu? Aké sú výzvy/potreby, ktoré vyvolali intervenciu? Aké problémy má intervencia vyriešiť? Aká je „želaná zmena“? Ako sa majú tieto zmeny dosiahnuť?

Intervenčná logika sa skladá zo strategických, operačných a monitorovacích a hodnotiacich zložiek:

- Strategické zložky zahŕňajú: celkový cieľ, špecifické ciele a očakávané výsledky.
- Operačné zložky zahŕňajú: pracovný plán projektu, pracovné balíky, činnosti, výsledky a výstupy.

V **pracovnom pláne projektu** sa vysvetľuje praktická stránka vášho projektu. Je to plán, ktorý predstavuje návod na realizáciu vášho projektu, ak získa financovanie. Pracovný plán predstavuje rozčlenenie projektu na hlavné kroky nazývané pracovné balíky a pracovné balíky sú rozčlenené na menšie kroky nazývané činnosti. Činnosti vedú k výsledkom a každý pracovný balík vedie k jednému alebo viacerým výstupom.

Pracovné balíky sú stavebnými kameňmi pracovného plánu, predstavujú hlavné piliere projektu a pozostávajú zo súvisiacich projektových činností potrebných pre realizáciu konkrétnych zložiek projektu a vytvorenie výstupov projektu. Na štruktúrovanie projektu EUI-IA by sa mal použiť tento súbor pracovných balíkov:

- pracovný balík Prípravná a úvodná fáza,
 - pracovný balík Projektové riadenie ,
 - pracovný balík Monitorovanie a hodnotenie,
 - pracovný balík Komunikácia a využívanie,
 - Tematický pracovný balík,
 - Pracovný balík Prenos,
 - pracovný balík Uzavretie.
- Medzi zložky monitorovania a hodnotenia patria: ukazovatele výstupu a ukazovatele výsledku.

6.3 PODPORA OF ZO STRANY EXPERTOV

Každý projekt financovaný v rámci EUI-IA bude využívať podporu zo strany experta EUI. Experti EUI budú ku projektom konkrétne poskytovať:

- Poradenstvo a usmerňovanie na strategickej a operačnej úrovni v súvislosti s projektom a jeho realizáciou.
- Pomoc pri vypracúvaní projektovej dokumentácie a výstupov, ktoré budú zachytávať a šíriť dosiahnuté výsledky a vyhliadky po realizácii (udržateľnosť, rozšírenie a potenciál prenosnosti), získané skúsenosti a osvedčené postupy pre širšie publikum s cieľom uľahčiť zavádzanie najúspešnejších inovácií v iných mestách EÚ.
- Účasť na aktivitách zameraných na využívanie a disemináciu a prispievanie k nim.
- Pomoc pri realizácii pracovného balíka Prenos.

Experti EUI budú poskytovať podporu a poradenstvo priebežne počas celého procesu realizácie projektov, ako aj počas záverečnej fázy.

Experti EUI sú osoby s hlbokými vedomosťami o mestských témach relevantných pre každú výzvu na predkladanie návrhov, so skúsenosťami so spoluprácou s mestskými orgánmi na projektoch zahŕňajúcich verejné investície a ich fyzickú realizáciu, ako aj s dobrými znalosťami rámca politiky súdržnosti a preukázanými skúsenosťami s podporou mestských experimentov a inovácií.

EUI-IA priamo hradí všetky náklady spojené s činnosťou expertov EUI (vrátane nákladov na cestovné a ubytovanie). Žiadatelia preto vo svojej žiadosti nemusia počítať so žiadnym rozpočtom na tento účel.

6.4 PRENOS

Kľúčovou novinkou v porovnaní s projektmi mestskými inovačnými činnosťami financovanými v programovom období 2014 – 2020 je začlenenie zložky nadnárodného prenosu ako neoddeliteľnej súčasti projektov EUI-IA.

Treba zdôrazniť, že projekty EUI-IA sa naďalej primárne zameriavajú na testovanie nových inovačných riešení v danej lokalite, ale vďaka tejto novej zložke sa očakáva, že procesy a výsledky experimentovania budú sledovať partnerské mestá z iných krajín (partneri pre prenos). Vo všetkých projektoch EUI-IA je teraz zahrnutý osobitný pracovný balík Prenos so špecifickými činnosťami, rozpočtami, výsledkami a výstupmi.

EUI-IA sa zriadila s cieľom identifikovať a podporovať testovanie prenosných a rozšíriteľných inovačných riešení problémov súvisiacich s udržateľným rozvojom miest na úrovni Európskej únie. Jej účelom je takisto zhromažďovať a zdieľať výsledky experimentov (aj prostredníctvom podpory činností prenosu) s cieľom podporiť inovačné kapacity a rozširovanie vedomostí pre všetky mestské oblasti EÚ. Cieľom je, aby výstupy projektov EUI-IA využívali (replikovali, rozširovali) aj iné mestá EÚ, čím sa zvýši vplyv celej iniciatívy, prispeje sa k tvorbe mestskej politiky na rôznych úrovniach, ako aj podporí spolupráca medzi európskymi mestskými oblasťami.

Zameraním začlenenia zložky prenosu by malo byť:

- umožniť partnerom pre prenos sledovať plánovanie a pilotné testovanie testovaného inovačného riešenia,
- umožniť partnerom pre prenos analyzovať ich miestne mestské kontexty s cieľom lepšie pochopiť, ako možno inovačné riešenie prispôbiť miestnym potrebám a podmienkam,
- výmena vedomostí a skúseností medzi všetkými projektovými partnermi,
- výmena dôležitých vstupov, ktoré môžu priniesť vonkajší pohľad na projekt EUI-IA a inšpirovať partnerov pre prenos,

- príprava dokumentácie partnermi pre prenos, ktorá im môže slúžiť na budúcu replikáciu inovačného riešenia (štúdia uskutočniteľnosti a príležitostí reaplikácie a investičná dokumentácia),
- príprava dedičstva projektu EUI-IA vo forme modelu EUI – inovačného riešenia, ktorý budú môcť využívať aj iné mestá EÚ, ktoré majú záujem o inovačné riešenie, zo strany hlavného mestského orgánu a jeho projektových partnerov.

Uvedené činnosti sa môžu realizovať pomocou tejto **škály pracovných metód**: návštevy na mieste, on-line alebo off-line workshopy/stretnutia/diskusie, činnosti vzájomného hodnotenia, vlastná práca partnerov pre prenos, ktorá im umožní ďalej zúžitkovať poznatky získané z komunikačnej výmeny v rámci prenosu, ale aj pripraviť sa na budúce replikovanie inovačného riešenia, a iné požadované formy práce a spolupráce.

Od partnerov pre prenos sa očakáva, že pripravia tieto vzdelávacie a investičné výsledky a výstupy: **prieskum kapacity prenosu, štúdia uskutočniteľnosti a príležitostí na replikáciu** – (jeden za každého transferového partnera). Môžu takisto financovať **investičnú dokumentáciu a realizáciu pilotných investícií malého rozsahu**.

Od hlavného mestského orgánu sa očakáva, že pripraví **EUI – Model inovačného riešenia** – záverečný dokument zameraný na prenosnosť a rozšírenie testovaného inovačného riešenia, aby sa ostatní (nielen partneri pre prenos, ale aj všetky zainteresované mestá EÚ) mohli oboznámiť so zisteniami experimentu a získať určité usmernenia, ako pristupovať k jeho replikácii.

O celkovom rozpočte na pracovný balík Prenos rozhoduje žiadateľ EUI-IA a mal by zahŕňať:

- rozpočet pridelený hlavnému mestskému orgánu alebo príslušnému partnerovi, ktorý podporuje vykonávanie pracovného balíka Prenos,
- rozpočty pre každého partnera pre prenos vo forme paušálnej sumy (možnosť zjednodušených nákladov) vo výške 150 000 EUR (čo zodpovedá 120 000 EUR z EFRR a vlastnému príspevku vo výške 30 000 EUR).

Hlavný mestský orgán nesie zodpovednosť za identifikáciu a výber partnerov pre prenos, ktorých chce začleniť do partnerstva. Proces identifikácie partnerov pre prenos by mal začať už vo fáze podávania žiadostí, keď sú žiadatelia požiadaní, aby identifikovali iné európske mestské oblasti, ktoré by mohli mať prospech z replikácie navrhovaného riešenia vzhľadom na výhodné podmienky pre prenos (podobné charakteristiky, kontext) alebo zvýšenie ich inováčného potenciálu; aby podrobne opísali ako budú identifikovaní najvhodnejší partneri pre prenos a špecifikovali potenciálnych partnerov pre prenos (ak už boli identifikovaní) spolu so základnými motiváciami/odôvodneniami. Keďže jedným z cieľov EUI-IA je, aby výstupy projektov využívali aj iné mestá, čím sa zvýši vplyv celej iniciatívy, a keďže ambíciou EUI-IA je zvýšiť replikovateľnosť inováčných riešení vyvinutých v rámci projektov, je dôležité, aby projekty vo fáze podávania žiadostí mohli preukázať dobre vypracovaný proces, zdôvodnenie a motiváciu výberu najvhodnejších partnerov pre prenos.

Partneri pre prenos musia byť identifikovaní najneskôr počas úvodnej fázy a úspešné ukončenie úvodnej fázy je podmienené tým, že partneri pre prenos podpíšu minimálne vyhlásenia o zámere.

Výber partnerov pre prenos by mal umožniť: i) zachovať dobrú rovnováhu, pokiaľ ide o rozmanitosť miest zapojených do partnerstva [ich veľkosť (malé, stredné, veľké mestá) a polohu (menej rozvinuté regióny, regióny prechádzajúce transformáciou a rozvinutejšie regióny)] a ii) zhromaždiť najvhodnejších partnerov pre prenos s cieľom dosiahnuť kvalitné replikačné činnosti. **Výber partnerov pre prenos sa preto bude riadiť niekoľkými hlavnými zásadami:**

- Partneri pre prenos pochádzajú z rôznych členských štátov EÚ.
- Najmenej dve zo štyroch zapojených miest (hlavný mestský orgán + 3 partneri pre prenos) sa nachádzajú v menej rozvinutých alebo regiónoch prechádzajúcich transformáciou⁸.
- Partnerstvo zahŕňa mestá rôznych veľkostí.

6.5 KATEGÓRIE NÁKLADOV

V rámci projektov EUI-IA sa môžu používať tieto kategórie nákladov:

- zamestnanci
- kancelária a administratíva
- cestovanie a ubytovanie
- externé odborné znalosti a služby
- zariadenie
- infraštruktúra a stavebné práce

Pre každú kategóriu nákladov je v Usmernení k EUI-IA uvedená definícia, ako aj usmernenia k zostavovaniu rozpočtu a podávaniu správ. Projektovým partnerom sa dôrazne odporúča, aby v prípade akýchkoľvek otázok týkajúcich sa oprávnenosti výdavkov, ktoré tieto pravidlá nezodpovedajú, požiadali o radu stály sekretariát. Upozorňujeme, že výdavky partnerov pre prenos sú hrazené paušálnou sumou.

Výdavky vykázané v rámci projektu musí skontrolovať prvostupňový kontrolór. Nezávislé stanovisko prvostupňového kontrolóra musí zahŕňať zákonnosť a správnosť vykázaných výdavkov, dodanie výrobkov a služieb, správnosť vykázaných výdavkov a súlad výdavkov a operácií s pravidlami EUI-IA, predpismi EÚ a vnútroštátnymi predpismi. Keďže prvostupňový kontrolór je priamo menovaný a platený iniciatívou EUI-IA, projektové partnerstvo pri zostavovaní rozpočtu projektu nemusí počítať so žiadnymi

⁸ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/regions/background>

nákladmi na kontrolu (audit). Prvostupňový kontrolór bude organizovať aj kontroly projektov na mieste. Kontrola na mieste znamená, že **prvostupňový kontrolór skutočne navštívi projekt a overí, či sa určité činnosti, nákupy služieb a výrobkov, ako aj investície počas realizácie skutočne uskutočnili v súlade so schválenou žiadosťou a či boli dodržané súvisiace predpisy.**

Ako je uvedené v zásadách financovania, projekty EUI-IA sa riadia zásadou „celkových nákladov“: projekt je spolufinancovaný z EFRR do výšky 80 % celkových oprávnených nákladov a každý projektový partner (hlavný alebo pridružený mestský orgán, partner pre realizáciu a partner pre prenos), ktorý dostáva príspevok z EFRR, musí zabezpečiť finančný príspevok na doplnenie svojho rozpočtu do výšky cieľového príspevku (minimálne 20 % oprávnených nákladov partnera).

Ak takéto príspevky pochádzajú zo súkromných zdrojov, nepatria do kontextu práva štátnej pomoci. Ak príspevky pochádzajú z verejných zdrojov a ak sú projektové činnosti iné ako hospodárske, financovanie takýchto činností nepredstavuje štátnu pomoc. Ak však ide o príspevky z verejných zdrojov členského štátu na projekty, ktoré zahŕňajú „hospodárske činnosti“, t. j. ponuku tovaru a služieb na trhu, potom musia byť tieto projekty navrhnuté tak, aby všetky verejné príspevky boli v súlade s pravidlami štátnej pomoci na všetkých úrovniach, t. j. buď na úrovni vlastníka, staviteľa a/alebo prevádzkovateľa projektu alebo zariadenia. V takýchto prípadoch by poskytnuté verejné financovanie malo byť v súlade s požiadavkami nariadenia de minimis alebo s podmienkami stanovenými vo všeobecnom nariadení o skupinových výnimkách (GBER) alebo v rozhodnutí o službách všeobecného hospodárskeho záujmu.

Podrobné informácie o verejnom obstarávaní a štátnej pomoci sú uvedené v Usmernení k EUI-IA.

7. POSTUP PODÁVANIA ŽIADOSTI

Balík k žiadosti k prvej výzve na predkladanie návrhov v rámci EUI-IA obsahuje:

- Tento **referenčný rámec** k dispozícii vo všetkých jazykoch EÚ. V prípade nezrovnalostí však upozorňujeme, že rozhodujúca je anglická verzia.
- **Usmernenie k EUI-IA** (k dispozícii len v angličtine), ktoré si v súvislosti so všeobecnými pravidlami iniciatívy treba podrobne preštudovať.
- **Technické usmernenie k elektronickej výmennej platforme (EEP).**
- Podrobné **pokyny na vyplnenie formulára žiadosti** sú k dispozícii online vo všetkých jazykoch EÚ v systéme EEP. V prípade nezrovnalostí však upozorňujeme, že rozhodujúca je anglická verzia.
- **Pracovný dokument s formulárom žiadosti** (pracovná verzia formulára žiadosti a potvrdzujúceho hárku – dokument vo formáte Word dostupný len v angličtine) ako pomôcka pri vypracovávaní žiadosti.

Všetku dokumentáciu nájdete na webovom sídle EUI.

Proces podávania žiadostí je vďaka využívaniu systému EEP 100 % bezpapierový (<https://eep.urban-initiative.eu/>). **Žiadosť sa skladá z:**

- **Formulára žiadosti:** Formulár žiadosti sa musí vyplniť prostredníctvom online platformy EEP. Pozostáva z oddielov, v ktorých sa uvádza projektový nápad a odôvodnenie (vrátane informácií o inovatívnosti návrhu), partnerstvo (vrátane hlavného mestského orgánu, partnerov pre realizáciu, partnerov pre prenos a prípadne pridružených mestských orgánov), hlavné ciele a očakávané výsledky, navrhovaný pracovný plán a rozpočet. Upraviť a predložiť formulár je možné len počas otvorenej výzvy na predkladanie návrhov. Žiadosť obsahuje množstvo automatických odkazov, vzorcov a kontrol. Tieto funkcie znamenajú, že v prípade nesprávneho vyplnenia formulára (vrátane chýbajúceho potvrdzujúceho hárku) sa v ňom objavia chybové hlásenia a nie je možné ho odoslať. Pomáha to výrazne znížiť riziko predloženia neoprávnených žiadostí.
- **Prílohy:** Žiadatelia môžu v systéme EEP nahrať jednu prílohu, ktorá bude pripojená k formuláru žiadosti. Môže to byť mapa zobrazujúca oblasť intervencie, graf, infografika atď. Typ a veľkosť súboru, ktorý sa má priložiť, sú uvedené v usmernení k EEP.
- **Potvrdzovacieho hárku:** Potvrdzovací hárk sa automaticky generuje online platformou pri vyplňaní formulára žiadosti alebo po jeho vyplnení. Treba ho vytlačiť, podpísať zákonným zástupcom hlavného mestského orgánu, naskenovať a nahrať do časti H formulára žiadosti s názvom Potvrdzovací hárk. Formulár žiadosti nie je možné predložiť bez potvrdzujúceho hárku.

Dôrazne sa odporúča, aby žiadatelia vyplnili formulár žiadosti v zrozumiteľnej angličtine, hoci ho môžu predložiť aj v ktoromkoľvek úradnom jazyku EÚ. Treba poznamenať, že strategické a operačné hodnotenia sa vykonávajú na základe anglickej verzie formulára žiadosti (v prípade, že formulár žiadosti bude predložený v inom jazyku, preloží ho do angličtiny externý poskytovateľ, ktorého zazmluvní stály sekretariát). Stály sekretariát nezaručuje kvalitu prekladu, a preto je na vlastné riziko žiadateľov. Okrem toho zmluva o poskytnutí dotácie, projektové riadenie, formálne podávanie správ, kľúčové výstupy a všetka komunikácia s povereným subjektom a stálym sekretariátom budú musieť byť v angličtine.

**Konečný termín na predloženie formulára žiadosti a potvrdzovacieho hárku je
19. 1. 2023, 14.00 hod. stredoeurópskeho času**

8. VÝBEROVÉ KONANIE

Po podaní každej žiadosti sa uskutoční výberový proces, ktorý sa skladá z týchto krokov:

1. Kontrola oprávnenosti
2. Strategické hodnotenie
3. Operatívne hodnotenie

8.1 KONTROLA OPRÁVNENOSTI

Po uzavretí výzvy na predkladanie návrhov v rámci EUI-IA vykoná stály sekretariát kontrolu oprávnenosti všetkých predložených projektových žiadostí pred termínom výzvy. Účelom kontroly oprávnenosti je overiť súlad prijatých formulárov žiadostí a ich príloh s formálnymi kritériami oprávnenosti, predísť ďalšiemu posudzovaniu neoprávnených žiadostí a zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie so všetkými návrhmi, ktoré sa majú vybrať na financovanie.

Kritériá oprávnenosti v rámci EUI-IA sú tieto:

1. Formulár žiadosti bol predložený elektronicky prostredníctvom platformy EEP pred termínom uvedeným v referenčnom rámci výzvy na predkladanie návrhov.
2. Formulár žiadosti je kompletne vyplnený.
3. Žiadateľom je jeden mestský orgán lokálnej administratívnej jednotky vymedzenej podľa stupňa urbanizácie ako veľkomesto, mesto alebo prímestská časť (zodpovedajúce kódu DEGURBA 1 alebo kódu DEGURBA 2 Eurostatu), ktorá má najmenej 50 000 obyvateľov.

ALEBO

Žiadateľom je združenie alebo zoskupenie mestských orgánov s právnym štatútom organizovanej aglomerácie zložené z lokálnych administratívnych jednotiek, kde väčšina (najmenej 51 %) obyvateľov žije v lokálnych administratívnych jednotkách vymedzených podľa stupňa urbanizácie (DEGURBA) Eurostatu ako veľkomestá, mestá alebo prímestské časti (zodpovedajúce kódu DEGURBA 1 alebo kódu DEGURBA 2) a kde celkový počet obyvateľov spolu je najmenej 50 000.

ALEBO

Žiadateľom je združenie alebo zoskupenie mestských orgánov bez právneho štatútu organizovanej aglomerácie, kde všetky zúčastnené mestské orgány (hlavný mestský orgán aj pridružené mestské orgány) sú lokálnymi administratívnymi jednotkami vymedzenými podľa stupňa urbanizácie (DEGURBA) Eurostatu ako veľkomestá, mestá alebo prímestské časti (zodpovedajúce kódu DEGURBA 1 alebo DEGURBA 2) a kde celkový počet obyvateľov spolu (hlavný mestský orgán aj pridružené mestské orgány) je najmenej 50 000.

4. Je dodržané obdobie oprávnenosti: dátum ukončenia projektu je v súlade s výzvou a požiadavkami iniciatívy.
5. Sú dodržané maximálne rozpočtové požiadavky (maximálne 5 miliónov EUR z EFRR) a zásada spolufinancovania (minimálne 20 % príspevku zabezpečeného partnerstvom).
6. Všetci zapojení partneri (hlavný mestský orgán, pridružené mestské orgány a partneri pre realizáciu) sú z členských štátov EÚ.
7. V prípade združenia alebo zoskupenia mestských orgánov bez právneho postavenia organizovanej aglomerácie sa vo formulári žiadosti uvádza hlavný mestský orgán a pridružené mestské orgány.
8. Žiadajúce mestské orgány (hlavné mestské orgány a/alebo pridružené mestské orgány) sú zapojené len do jedného návrhu projektu v rámci tej istej výzvy na predkladanie návrhov.
9. Žiadajúce mestské orgány (hlavné mestské orgány a/alebo pridružené mestské orgány) neboli vybrané a financované v súvislosti s tou istou témou v rámci predchádzajúcej výzvy na predkladanie návrhov v rámci EUI-IA.
10. Nezmenený potvrdzovací hárok riadne podpísaný štatutárnym zástupcom hlavného mestského orgánu je nahraný na platforme EEP v časti formulára žiadosti s názvom Potvrdzovací hárok.

Ak nie sú splnené všetky požiadavky uvedené v predchádzajúcom texte, žiadosť sa považuje za neoprávnenú a ďalej sa nehodnotí. Žiadatelia budú na konci kontroly oprávnenosti informovaní o rozhodnutí o ich žiadosti (či postupujú ďalej alebo nie).

8.2 STRATEGICKÉ HODNOTENIE

Žiadosti, ktoré budú vyhlásené za oprávnené a prípustné, budú podrobené strategickému hodnoteniu, ktoré vykoná skupina externých expertov. Strategické hodnotenie predstavuje **70 %** váhy celkového hodnotenia projektu a pozostáva z týchto kritérií:

- **Inovatívnosť a relevantnosť** (30 %) Do akej miery je žiadateľ schopný preukázať, že návrh projektu predstavuje nové riešenie, ktoré má pridanú hodnotu vo vzťahu k téme výzvy? Do akej miery je riešenie relevantné pre miestny kontext a ciele politiky súdržnosti?

- **Partnerstvo a spolupráca** (12 %) Do akej miery je partnerstvo relevantné a stabilné na realizáciu navrhovaného riešenia a dosiahnutie očakávaných výsledkov? Do akej miery návrh umožňuje zmysluplnú účasť a spoluprácu zo strany zainteresovaných strán, cieľových skupín a občanov?
- **Merateľnosť výsledkov a vplyvu** (12 %) Do akej miery sú očakávané výsledky konkrétne a realistické a odrážajú očakávaný vplyv projektu na miestny kontext, ako aj na príjemcov/koncových používateľov?
- **Udržateľnosť a rozšírenie** (8 %) Do akej miery projekt trvalo prispieje k riešeniu identifikovanej výzvy? Do akej miery bude navrhované riešenie samoudržateľné aj po jeho ukončení a do akej miery má potenciál na rozšírenie, ak sa osvedčí?
- **Prenosnosť projektu** (8 %) Do akej miery bude mať projekt potenciál prenosnosti do iných mestských oblastí v Európe?

Orientačné hodnotiace otázky pre každé kritérium sú uvedené v Usmernení k EUI-IA kapitole 3.2. „Výberový proces“.

Na základe strategického hodnotenia vypracuje skupina externých expertov hodnotenie žiadostí a zoradí ich na základe bodového hodnotenia v rámci strategického hodnotenia. Po dohode s EK postupujú žiadosti zaradené do užšieho zoznamu do operačného hodnotenia. Žiadatelia sú na konci procesu strategického hodnotenia informovaní o rozhodnutí o ich žiadosti (či postupujú ďalej alebo nie).

8.3 OPERATÍVNE HODNOTENIE

Operatívne hodnotenie vykonáva stály sekretariát a tvorí **30 %** váhy celkového hodnotenia projektu. Hlavným cieľom operačného hodnotenia je posúdiť spoľahlivosť návrhu, t.j. či je odôvodnený, realistický, konzistentný a koherentný, úplný, pripravený na účinné riadenie a rýchlu realizáciu a či vykazuje pomer ceny a kvality. Počas operačného hodnotenia sa hodnotia tieto kritériá:

- **Návrh a logika projektu** (12 %) Do akej miery sú prvky pracovného plánu (činnosti, výsledky, výstupy, ukazovatele) úplné, realistické, konzistentné a koherentné? Do akej miery povedie navrhovaná koncepcia projektu k dosiahnutiu cieľov a očakávaných výsledkov?
- **Uskutočniteľnosť projektu a operačná pohotovosť** (8 %) Do akej miery návrh preukazuje, že je uskutočniteľný (že sa dá realizovať v danom časovom rámci) a operačne pohotový?
- **Organizačné opatrenia a prevádzková kapacita** (5 %) Do akej miery sú riadiace a komunikačné činnosti primerané a podporujú celkovú realizáciu projektu?
- **Rozpočet** (5 %) Do akej miery je rozpočet koherentný a primeraný?

Orientačné hodnotiace otázky pre každé kritérium sú uvedené v Usmernení k EUI-IA kapitole 3.2. „Výberový proces“.

Po operačnom hodnotení výberová komisia uskutoční konečný výber. Žiadatelia budú o rozhodnutí informovaní na konci procesu operačného hodnotenia.

8.4 HODNOTIACI BODOVACÍ SYSTÉM

Pri rozhodovaní sa používa bodovací systém. Každému váženému kritériu sa priradí skóre od 1 do 10; výsledkom je priemerný počet bodov za projekt. Používa sa nasledujúca bodová stupnica:

9 – 10 – výborný

7 – 8 – dobrý

5 – 6 – primeraný

3 – 4 – slabý

1 – 2 – veľmi slabý

Upozorňujeme, že ak projekt za ktoréhoľvek hodnotiace kritérium získa menej ako 4 body alebo presne 4 body, je automaticky zamietnutý a nebude ďalej spracovaný.

Systém bodového hodnotenia sa uplatňuje nielen s ohľadom na konkrétne prínosy každého návrhu projektu, ale aj v duchu súťažného procesu, pričom sa porovnávajú ostatné návrhy projektov predložené v rámci tej istej výzvy na predkladanie návrhov. Z tohto dôvodu sa žiadateľom s návrhmi projektov, ktoré neboli zaradené do užšieho výberu na operatívne hodnotenie alebo neboli nakoniec schválené, neposkytuje príslušné bodové hodnotenie, ale podrobné komentáre ku všetkým hodnoteným kritériám.

Žiadatelia by si mali uvedomiť, že skutočnosť, že ich projekt bol vybraný na základe výsledkov výberového konania, ich automaticky neopravňuje na získanie príslušného grantu EÚ. Ak nebudú splnené podmienky stanovené počas úvodnej fázy projektu (vzhľadom na to, že projekt nie je dostatočne pripravený na uvedenie do prevádzky), poverený subjekt si vyhradzuje právo projekt ukončiť a vyradiť ho zo zoznamu schválených projektov EUI-IA (viac informácií nájdete v Usmernení k EUI-IA kapitole 4 „Úvodná fáza a uzatváranie zmlúv“).

8.5 KRITÉRIÁ VYLÚČENIA ŽIADATEĽOV O GRANT

V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie⁹, môžu byť žiadatelia vylúčení z postupu udeľovania grantov, ak sa hlavný mestský orgán alebo osoby, ktoré majú v rámci hlavného mestského orgánu zastupiteľské, rozhodovacie alebo kontrolné právomoci, alebo osoby, ktoré sú nevyhnutné pre realizáciu projektu, nachádzajú v jednej alebo viacerých z týchto vylučujúcich situácií:

- konkurzné, insolvenčné alebo likvidačné konanie,
- porušenie povinností týkajúcich sa platenia daní alebo príspevkov na sociálne zabezpečenie,
- závažné profesionálne pochybenie vrátane skresľovania skutočností,
- podvod,
- korupcia,
- konanie súvisiace so zločineckou organizáciou,
- legalizácia príjmu z trestnej činnosti alebo financovanie terorizmu,
- teroristické trestné činy alebo trestné činy súvisiace s teroristickými aktivitami,
- detská práca a iné formy obchodovania s ľuďmi,
- nečestné konanie,
- založenie alebo štatút schránkovej spoločnosti.

Počas procesu podávania žiadosti musia všetci žiadatelia spolu s formulárom žiadosti predložiť vyhlásenie potvrdzujúce, že na hlavný mestský orgán a projektových partnerov sa nevzťahuje žiadne z uvedených vylučovacích kritérií. Toto vyhlásenie je uvedené v potvrdzovacom hárku priloženom k formuláru žiadosti v EEP. Upozorňujeme, že na to, aby bola žiadosť počas kontroly oprávnenosti považovaná za oprávnenú, musí byť potvrdzovací hárok riadne podpísaný právny zástupcom hlavného mestského orgánu.

Počas výberového konania a pred konečným rozhodnutím výberovej komisie o udelení grantu stály sekretariát skontroluje žiadateľov v systéme včasného odhaľovania rizika a vylúčenia (EDES) zriadenom Európskou komisiou na posilnenie ochrany finančných záujmov Únie a na zabezpečenie riadneho

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj>

finančného hospodárenia¹⁰. Ak sa zistí prítomnosť hlavného mestského orgánu v systéme EDES, stály sekretariát to oznámi žiadateľovi, ktorý má potom možnosť predložiť obhajobu pred konečným rozhodnutím výberovej komisie v súlade so zásadou proporcionality.

9. ÚVODNÁ FÁZA A UZATVÁRANIE ZMLÚV

Úvodná fáza zahŕňa prvých 6 mesiacov pred fázou realizácie projektu. Jej cieľom je zabezpečiť splnenie všetkých administratívnych podmienok pre hladký a efektívny začiatok realizácie projektu a poskytnúť záruky o úrovni pripravenosti projektu (projektové riadenie, realizácia projektu, riadenie rizík). Hlavnými aspektmi, ktorými sa zaoberá táto fáza, sú školenia zamerané na projektové riadenie (vrátane oboznámenia sa s rámcom podávania správ a monitorovania), splnenie administratívnych a právnych požiadaviek na začatie projektu, zapracovanie odporúčaní výberovej komisie, predbežný audit a kontrola pripravenosti. Úvodná fáza je zameraná aj na nadviazanie plodnej spolupráce medzi projektom a stálym sekretariátom.

Kontrola pripravenosti projektu je proces zakotvený v úvodnej fáze, ktorého cieľom je v maximálnej miere predchádzať veľkým neočakávaným problémom počas realizácie projektu. Kontrolu pripravenosti projektu vykonáva prvostupňový kontrolór počas predbežného auditu aj stály sekretariát a zahŕňa celý rozsah riadiacich, administratívnych, finančných a prevádzkových otázok, ktoré môžu ovplyvniť riadnu realizáciu projektu a dosiahnutie cieľových výsledkov projektu. Pri kontrole pripravenosti sa skúma aj to, či má projekt spoľahlivú stratégiu a dostatočne sa v rámci neho predvídajú témy, ktorými sa zaoberá časť formulára žiadosti týkajúca sa riadenia rizík (t. j. projektové riadenie, ľudské zdroje na realizáciu projektu, pripravenosť v oblasti postupov verejného obstarávania, realistický časový harmonogram, právne prostredie pre realizáciu projektu, dokumentácia súvisiaca s investíciami, miesto a administratívne povolenia...).

Ak sa úvodná fáza v navrhovanom časovom rámci 6 mesiacov úspešne neukončí (ktorýkoľvek z vyššie uvedených krokov nie je dokončený alebo výsledok auditu ex ante a/alebo kontroly pripravenosti je negatívny), poverený subjekt má právo projekt ukončiť (vzhľadom na to, že koncepcia nie je dostatočne pripravená na uvedenie do praxe) a vyradiť ho zo zoznamu schválených projektov EUI-IA. V takom prípade sa na projekt vyplatia len dve paušálne sumy za prípravnú a úvodnú fázu projektu. Ak sa úvodná fáza preruší pred jej ukončením (napr. projekt sa nedokončí), hlavnému mestskému úradu sa uvoľní len paušálna suma predpokladaná na náklady na prípravu projektu.

¹⁰ Článok 142 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie.

Úspešne ukončená úvodná fáza je nevyhnutnou podmienkou na získanie finančných prostriedkov z EFRR na realizáciu a začatie realizačnej fázy projektu.

10. AKO ZÍSKAŤ POMOC

Zamestnanci stáleho sekretariátu budú pripravení pomôcť žiadateľom s akýmkoľvek technickými otázkami, ktoré môžu mať počas výzvy na predkladanie návrhov v rámci EUI-IA – podrobnosti nájdete na webovom sídle EUI. Okrem toho:

- Stály sekretariát bude organizovať semináre pre žiadateľov v rôznych mestách Európy. Termíny a miesta konania seminárov pre žiadateľov nájdete na webovej stránke EUI. Počas týchto seminárov budú mať účastníci možnosť dohodnúť si dvojstranné stretnutia s členmi stáleho sekretariátu a/alebo zástupcami EK, aby prediskutovali svoj projektový nápad.
- Budú sa organizovať on-line webináre o konkrétnych aspektoch prípravy a predkladania projektov.
- Na webovej stránke EUI je k dispozícii časť s otázkami a odpoveďami online a budú sa konať dvojstranné konzultácie online.
- Súbor dokumentov k žiadosti (pozostávajúci z referenčného rámca, Usmernenia k EUI-IA, technického usmernenia k platforme na elektronickú komunikáciu (EEP), podrobných pokynov k vyplneniu formulára žiadosti, ktorý je k dispozícii online vo všetkých jazykoch EÚ v systéme EEP, a pracovného dokumentu s formulárom žiadosti) je k dispozícii na webovom sídle EUI.

11. KLÚČOVÉ DÁTUMY

- **10. 10. 2022** – vyhlásenie prvej výzvy na predkladanie návrhov EUI-IA
- **október 2022 – december 2022** – semináre pre žiadateľov a online konzultácie
- **19. 1. 2023 (14.00 hod. stredoeurópskeho času)** – termín na predkladanie formulárov žiadosti
- **júl 2023** – orientačný dátum konečného rozhodnutia o schválení projektov
- **február 2024** – dátum ukončenia úvodnej fázy
- **1. 3. 2024** – začiatok realizácie všetkých schválených projektov

Tešíme sa na vaše návrhy projektov!